

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z RELIGII W KLASIE PIĄTEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ
według podręcznika „Szczęśliwi, którzy szukają prawdy”
zgodnego z programem nauczania „Przez prawdę, dobro i piękno zdobywamy świętość” nr AZ-2-02/20

DZIAŁ	Wymagania podstawowe – uczeń:		Wymagania ponadpodstawowe – uczeń:		
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
I. Szukam prawdy	- wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście (A.1.5), - uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą (A.1.5), - podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową (A.5.2; C.10.2), - wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu (A.5.3; A.5.4), - podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, - podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa (A.13.7; C.10.3), - wymienia rzeczy ostateczne człowieka (A.8.2).	- interpretuje przypowieść o domu na skale, - wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka (A.1.3), - uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności (A.5.3), - podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są (A.7.6), - wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy (A.8.6), - podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem (A.8.8).	- wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, - charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, - podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, - uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, - charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), - wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, - opowiada przypowieści o chwaście i o sieci.	- interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), - interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), - podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć w o chwaście i o sieci.	- omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, - uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy.

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	• wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1), • podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem (A.11.1), • wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3) oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, • wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga (A.2.4; A.5.1), • określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, • wyjaśnia pojęcia: „anioł” (A.11.3), szatan, „zbuntowany anioł”, • charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka (A.11.3), • podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, • podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo (C.1.2), • wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów, • wymienia konsekwencje grzechu, • wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, • mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości, • wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, i je wyjaśnia (A.2.3).	• wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne (A.10.1), • rozróżnia wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4), • podaje cechy wybranych gatunków literackich: teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga (A.9.5), • interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata (A.7.1; A.11.1), • podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata (A.9.6), • podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, • wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych (A.2.2; A.9.7), • interpretuje teksty biblijne: o stworzeniu człowieka; o grzechu pierworodnym i obietnicy zbawienia; o potopie (A.5.3; A.11.1; A.11.3), • podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, • wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest podobieństwo do Boga, • wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga (A.7.5; C.1.2), • opisuje sposób działania szatana (A.7.4; A.7.5), • wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania (B.7.4), • uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty i pojednania, • wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością (A.13.13), • uzasadnia, że człowiek szanując Boże prawo rozwija się i czyni dobro (A.13.16; A.13.17).	• omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, • omawia założenia teorii ewolucji, • wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, • wymienia zadania aniołów, • podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, • wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, • wyjaśnia, na czym polega wolna wola, • wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, • określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów między ludźmi.	• na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, • wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, • wyjaśnia symbolikę wieży Babel.	• wyjaśnia symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, • omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy, • interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abli (Rdz 4,2b-15).

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
III. Historia zbawienia: Patriarchowie	• wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany (A.12.1), • podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy (A.3.1), • charakteryzuje postać Abrahama jako „ojca wierzących” (A.11.2), • definiuje pojęcia: błogosławieństwo (A.10.1), cnoty Boskie i kardynalne, • podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, • podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, • podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, • podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, • podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez węże była karą za niewierność, • podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, • wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, • omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem (A.11.2), • opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii (A.11.1).	• wyjaśnia pojęcie „patriarcha” (A.11.3), • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby (A 11.2), • opowiada historię życia Józefa (syna Jakuba), • podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro (C.1.6), • opowiada o powołaniu Mojżesza (A 11.2), • opowiada o sytuacji Izraelitów w Egipcie i wybranych wydarzeniach z wędrówki przez pustynię (A 11.2), • wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów (A.10.1; A.11.1), • uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, • omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu, • opowiada o Przymierzu na Synaju (A.11.1), • definiuje pojęcia: przymierze (A.11.3), dekalog, • określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, • charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga (A.11.2).	• określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael (Rdz 32,25-32), • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, • charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, • wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”, • uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakami troski Boga o naród wybrany, • opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego, • uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe, • charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi.	• uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, • uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną, • formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, • wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, • wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadcstwa, • uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga.	• wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, • podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej.

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia	• podaje, czym jest sakrament chrztu świętego (B.4.1), • definiuje pojęcie liturgii Kościoła (B.1.2), • wymienia główne części Mszy Świętej oraz liturgii słowa (B.6.3), • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii (B.1.1), • wymienia i omawia elementy liturgii słowa i liturgii eucharystycznej (B.6.3), • wymienia i interpretuje podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne (B.1.4; D.1.3), • wymienia pozdrowienia chrześcijańskie i wyjaśnia ich znaczenie.	• mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, • wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie (B.3.3), • wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej (B.4.3), • wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa (B.6.1), • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem (B.3.3; B.6.4), • wyjaśnia, czym są sakramentalia (B.2.3), • rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.	• wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, • potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku, • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, • uzasadnia, że teksty biblijne czytane podczas liturgii są kierowanym do nas słowem Boga, • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, • uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, • uzasadnia, że do życia chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem.	• wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa Zmartwychwstałego, • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej, • przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej.	• interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, • omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła.

V. Moja codzienność	• omawia, czym są przykazania • wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań • podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci: bluźnierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo (C.4.4). • wymienia kręgi relacji z innymi: rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy (E.1.1), • wymienia przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie	• podaje kryteria, według których należy kształtować swoje życie • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności • definiuje pojęcie „prawo Boże” • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, • omawia sposoby zapobiegania konfliktom (E.1.5), • podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy (C.1.4), • uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych	• charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III, • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, • interpretuje przypowieść o talentach.	• wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia.	• uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga.
-----------------------------------	--	--	--	---	---

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
VI. Dzieje Kościoła	• podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską (A.13.18), • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej (E.4), • wyjaśnia pojęcie „misjonarz” (E.2.8), • wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy (E.4.1), • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw (E.3.11), • omawia zakonne życie benedyktynów (B.2.6), • prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha (E.5.2; F.1.3), • wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów (E.5.2), • podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława (E.5.8).	• wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych (E.3.2), • charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników: I–IV w. (C.1.7), • podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (A.13.15), • definiuje pojęcia: benedyktyni, monastycyzm, reguła zakonna, • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka (E.4.2), • omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej (E.3.3), • wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich (E.5.1), • charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym (E.5.3), • relacjonuje wpływ śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju (E.1.8), • podaje fakty z życia św. Jadwigi (E.5.8), • charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej (A.13.18; E.5.4).	• wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), • definiuje pojęcie inkulturacji, • podaje przykłady współczesnych areopagów, • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, • podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, • przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, • podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha i św. Stanisława, • wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa, • podaje datę jej wspomnienia liturgicznego.	• wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, • uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski.	• opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury.

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	- wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile (B.2.6; E.5.8), - wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia (D.1.3), - podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi.	- potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, - uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży (E.1.8), - określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie (A.5.2), - wskazuje różnice między Bożym objawieniem a objawieniami prywatnymi	- definiuje pojęcia: święty, patron, - podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi Kostce, - wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny.	- wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława Kostki, - interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa.	charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia.

DZIAŁ	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	• podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem (B.2.5), • wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, • opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego (B.1.5), • opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, • wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia (B.2.2), • opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu, • wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości (A.5.4), • podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, • omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa.	• wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych (A.13.14), • wyjaśnia, że modlitwa za zmarłych jest pomocą душom oczekującym w czyśćcu • podaje definicję roku liturgicznego, • wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych (A.10.5), • przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, • omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna • uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia we właściwym przeżywaniu prawd wiary, • wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, • charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela (A.7.5), • wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, • uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, • omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, uczniowie z Emaus, • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu.	• uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, • podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, • wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego.	• wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, • podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu, • omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, • podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu.	• uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, • opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspominanym w roku liturgicznym, • wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, • charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów.